JE MAINTIENDRAI

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XX. ZATURDAG den 24sten NOVEMBER 1832. N. 46.

Gedrukt en Zaturdag's morgens uitgegeven ter Drukkery voor Zyne Majesteit den Koning der Nederlanden, door De Weduwe WILLIAM LEE.

Mengelingen.

DE VENDÉE EN SCHOTLAND.

De Vendéesche burgerkryg is een van de belangwekkendste episoden uit de Fransche omwenteling. Deze oorlog werd, zoo lang dezelve duurde, in Engeland kwalyk gekend, en de geschiedenis zal onze ministers verwyten, dat zy de gelegenheid verwaarloosden, welke de oorlog aanbood, om eene zaak te bevorderen, die de onze was. Het is zoo, men zeide ons, op eene onbestemde wyze, dat de koningsgezinden in Frankryk gewapende partygangers in Poitou hadden, en dat zy verscheidene malen de bovenhand op de gemeenebestgezinden hadden gehouden. Maar weinige Engelsche wisten stellig dat—terwyl al de andere Fransche gewesten, het eene meer, het andere minder, lydelyk het juk van Robespierre en diens medgezellen torschten—de Vendée, een gewest by ons ter naauwernood by naam bekend, tallooze legers op de been had, welke geregelde veldslagen leverden, beslissende overwinningen bevochten, versterkte plaatsen innamen, en welke meer dan eens, met eenige hulp van benden en geld, de omwenteling hadden kunnen stuiten, met lynregt op Parys te trekken. Redelyker wyze laat het zich opmaken dat een land, hetwelk in eene, overigens door byna geheel Frankryk opgegevene zaak, zulke krachten kon ontwikkelen, iets eigendommelyks moest bezitten, en wanneer wy den aard dier eigendommelykheid beschouwen, trekken wy er eene byzonder nuttige leering voor Vorsten en Volken uit.

Niemand zal wel loochenen dat, gedurende de laatste jaren der regering van Lodewyk XVI, eenige wezenlyke verandering in het oude, eigendunkelyke bestuur van Frankryk onmisbaar was. De staatslasten, die door alle onderdanen van den vorst naar evenredigheid van hun vermogen gedragen moesten zyn geworden, drukten uitsluitend op de—zoogenaamde—lagere en middelstanden; noch geestelykheid, noch adel droegen tot de ryksuitgaven by. De geldmiddelen verkeerden in een' staat van werkelyke bankbreuk, en het meerendeel der tegen hunne overheden verbitterde onderdanen, eischte die regten terug, hun door het leenstelsel ontnomen. Deze staat van zaken kon in de achttiende eeuw niet voortduren, en er ging dan ook van alle kanten een luide kreet naar verandering op. Eerzuchtige lieden bedienden zich van de overspanning des volks om deze loffelyke hervormingszucht tot al de uitersten te doen overslaan van eene der woedendste omwentelingen, waarvan de wereld ooit getuige was geweest. In plaats van aan het volk deszelfs wettige vryheden terug te geven; in plaats van aan den Koning, de kerk, en den adel het bezit van dat deel der voorregten te waarborgen, hetwelk strookt met een, op eene juiste verdeeling der staatsmagten gegrond bestuur, slechtten zy tot in derzelver grondslagen de oude orde van zaken; wierpen zy den troon omverre, verbanden den adelstand, schonden niet alleen de gewyde tempelen, maar verzaakten godsdienst, ja God zelven,..... en de aanstoking van de ellendige bewerkers dezer regeringloosheid, dezer algeheele slooping, gaf gereedelyk het middel aan de hand, om, onder het mom van de vryheid te bewaren, de yselykste wreedheden te begaan.

Deze volksmenners zouden op de menigte geen genoegzaam overwigt hebben kunnen erlangen, om haar tot uitvoering hunner misdadige voornemens te gebruiken,—had de Fransche adel zich, vóór de omwenteling, omtrent de lagere klassen van die verpligtingen gekweten, welke de eendragt tusschen de onderscheidene standen der zamenleving moeten aankweeken. De edelman en grondbezitter moet gewoonlyk voor het minst één getyde van het jaar op zyne goederen door brengen. Hy is de natuurlyke overheid en de beste schutsheer voor zyne pachters en, zyne armste naburen. De vertering zyner inkomsten onder hen, is een der bronnen van hunne welvaart; zyne vrygevigheid moet in schamele omstandigheden verzachting toebrengen;—hy is de beslechter hunner geschillen;—zy, op hunne beurt, zyn de onafscheidelyke gezellen zyner jagt- en andere landvermaken. Door deze onafgebrokene afwisseling van dienstbewyzen,—worden de kluisters, die den Plebejen aan den edelman hechten, in meer waardige, in meer zoete banden, die van eene wederkeerige toegenegenheid herschapen.

Ongelukkiglyk was deze staat van zaken in Frankryk geheel het onderste boven gekeerd. Eene noodlottige staatkunde, oorspronkelyk, door den kardinaal Richelieu in toepassing gebragt, had de pligten verbasterd van den hoogen adel, hoedanig men die klasse noemt, welke onder de Fransche edellieden de meest verhevene in aanzien en rykdom is. Terwyl de edelen alleen in hun vast verblyf aan het hof en het wel slagen hunner kuiperyen tot verkryging van koninklyke gunstbewyzen hunne belangrykheid deden bestaan, lieten zy het beheer hunner goederen aan Intendanten over; en de onderdanen gevoelden evenmin erkentelykheid als vrees voor een' heer, die alles aan een' ondergeschikten over liet, en wiens bestaan zy niet anders dan door de in zynen naam geheven pachten kenden. Dáár, waar tusschen de twee hoofdklassen der Maatschappy zoodanig wantrouwen bestond, kostte het weinig moeite om tweedragt te zaayen, en de mindere standen tegen eenen adel in het harnas te jagen welke zich noch door weldaden, noch door eenige andere edele hoedanigheid, jegens hen had kenbaar gemaakt. Byzondere personen maakten eene vereerenswaardige uitzondering op deze bykans algemeen heerschende dwaling, maar dezelve bestond het geheele koningryk door; het was vooral aan haar te wyten, dat de Fransche omwenteling de palen eener wyze en gematigde hervorming te buiten ging. Wel verre van in de gewesten en op hunne goederen, benden te kunnen ligten die bestand zouden zyn geweest, om de allesvernielende woede der Jacobynen te weêrstaan, vonden de edellieden dikwerf in hunne eigene landlieden de grimmigste vyanden, werden zy zelfs door hen vervolgd, die, onder andere omstandigheden, in plaats van tegen hen op te staan, hunne yverigste verdedigers zouden zyn geweest. Dit bragt veel by om het uitwyken te bevorderen, eene rampzalige handeling; daar zy die grondbezitters, welke door hunne geboorte belang hadden om vreemden van den Vaderlandschen boden te weren, als met de buitenlandschen kryglieden verbond.

De Vendée en de naburige gewesten waren genoegzaam algemeen beveiligd voor die klove tusschen den adel en het landvolk, welke in de overige gedeelten van Frankryk zulke noodlottige gevolgen heeft naar zich gesleept. Dit sproot grootendeels uit plaatselyke omstandigheden voort.

De landstreek, waarvan de Vendée het middelpunt uitmaakt, omvat een uitgestrekter grondgebied, dan dat hetwelk meer byzonder den naam van Vendée draagt, en wel, een aanzienlyk gedeelte van de departementen Maine en Loire, Beneden-Loire. Twee-Sèvres en de eigenlyk gezegde Vendée. De grond is schaars geschikt voor bebouwing, maar wonder wel voor de veeteelt.— Dezelve is verdeeld in niet zeer uitgestrekte, maar uiterst welige weilanden, door boschjes afgeschoten, hetgeen aan dit gedeelte van Poitou den naam van *Boschaadjen* (*Bocage*) heeft doen geven. De boeren bewoonden er ieder eene kleine, afgescheidene pachthoeve; allen genoten zy eene onafhankelyke, ongestoorde rust; zy waren wel juist niet ryk, maar zy hadden ook bykans niet onder de algemeene lasten te zuchten; immers van de meest drukkende waren zy geheel vry, mits zy de door hen aangenomene verpligting nakwamen, om de kanalen, tot besproeying des lands strekkende, in een behoorlyken staat te onderhouden. Deze kanalen, nevens de slechte wegen, de tallooze heggen, en de bosschen die men als by elken voetstap ontmoet, en de menigvuldige regens maken de Vendée byna ontoegankelyk anders dan voor derzelver bewoners. Deze weten de beletselen die de lands-gesteldheid opleveren zeer wel te boven te komen. Zy bezigen daartoe voornamelyk een langen, met yzer beslagen stok, dien zy steeds by zich hebben en die meermalen, in oorlogstyd, een geducht wapen in hunne hand is geweest. De Vendéers waren een godsdienstig, zedelyk, vreedzaam volk, geene andere eerzucht kennende dan om, even als hunne vaderen, by voortduring rustig het genot te trekken van hunne godsdienst, hunne wetten en hunne bezittingen.

De aard der Vendéesche edellieden zweemde, evenzeer als die hunner onderhebbenden, meer naar de oorspronkelyke dan naar de nieuwere zeden. Zy leefden veelal op hunne goederen. Zy, die van tyd tot tyd Parys bezochten, waren verstandig genoeg om, terstond by hunne terugkomst, de gewoonten der hoofdstad ter zyde te stellen, voor hunne aartsvaderlyke eenvoudigheid. Wanneer de *dames* uitgingen, geschiedde dit te paard of in met ossen bespannen rytuigen; wanneer de heer in de boschryke streken ter jagt ging, iets hetgeen dikwyls voorviel, maakten de boeren zyn gevolg uit, die by deze uitspanning uitmuntende schutters werden, dewyl zy op deze krygsoefening niet minder verzot waren dan hunne meesters.

De pacht der hoeven en de voorwaarden van derzelver bebouwing waren insgelyks allezins geschikt, om de wederkeerige gehechtheid tusschen den landbezitter en den pachter te onderhouden, daar er by hen gemeene belangen, zoo wel als gelyke verdeeling van opbrengsten bestond. De pachter droeg zorg voor de kudden, en betaalde den grondeigenaar een aan zyne winsten geëvenredigd bedrag, in dier voege, dat zy gelyk aandeel in de gelukkige of nadeelige uitkomsten van het jaar hadden. Er was bykans geene hoeve, wier pacht de 25 of 30 louizen te boven ging; en men kan hem een voornaam grondbezitter noemen, die twintig of dertig zulke landhoeven bezat; zoodat er, grooten en kleinen onder een genomen, weinige ryken, maar ook geene armen gevonden werden. Zon- en feestdagen waren getuigen van tooneelen van wederkeerige gastvryheid tusschen edelman en boer. De landjeugd vermaakte zich op het voorplein van het kasteel met den zoo gelief koosden dans, en het gezin nam er gemeenlyk deel aan.

Zoo waren by de uitspanningen en by den arbeid, by geldelyke belangen en kerkelyke plegtigheden, edelen en ondergeschikten verbonden, als de leden onzer oude *clans*; zóó hadden het meer geoefend verstand en de natuurlyke meerderheid der Vendéesche grondbezitters op den geest der mindere klasse dien invloed kunnen behouden, welken men elders, in Frankryk vergeefs in de betrekkingen tusschen adel en boerenstand zou gezocht hebben.

Trouwens het was dan ook de invloed der edele Vendéers alleen niet die het eerste teeken tot den opstand gaf. Twee andere, meer onmiddelyk werkende omstandigheden veroorzaakten denzelven.

De nationale conventie had de Roomsche geestelykheid een eed opgelegd, die, daar hy de onafhankelykheid dier geestelykheid van Romes opperheerschappy verkondigde, in regtstreeksche tegenspraak was met de godsdienstige geloften, die ieder priester by zyn intreden in de orde aflegt. De meeste geestelyken namen uit eigen beweging hun ontslag, of werden, op de weigering van dien eed, uit hunne kerspelen verdreven.— Het lot dier geestelyken, van wie de boeren tot dus verre hun godsdienstig onderrigt hadden bekomen en die zich met eene wezenlyk vaderlyke liefde van hunne

(*Het vervolg op bladzyde 4.*)

Curaçao den 23sten November 1832.

DE Jaarlyksche zitting der Commissie ter indeeling tot en vrystelling van den Schutterlyken dienst, zal op Maandag den 3den December aanvang nemen op het Gemeente Huis; en als daartoe door den HoogEd. Gestr. Heer Directeur dezer kolonie geautoriseerd zynde, roept de voormelde Commissie by deze op alle dienstpligtigen tot den Schutterlyken dienst, dewelke nog niet zyn opgeschreven, ten einde op den gemelden 3den December des voormiddags te tien ure, voor haar te verschynen om in de onderscheidene corpsen Schuttery en Landstorm, zoo als het zal behooren, ingedeeld te worden; op pœne als by het Reglement voor de Schuttery is vastgesteld.

Het voorzittend Lid der voormelde Commissie,

W. PRINCE.

Gouvernements Wissels.

OP autorisatie van den Hoog Edele Gestrengen Heer Directeur dezer kolonie geeft de ondergeteekende hierby aan het publiek kennis dat er Vyf Stellen Wisselbrieven ieder van *f* 1000, getrokken door het Gouvernement Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen op het Ministerie voor de Nationale Nyverheid en de Kolonien verkrygbaar gesteld zyn, en dat de biljetten van inschryving tot dat einde ten zynen kantore ingeleverd kunnen worden vóór of uiterlyk op aanstaanden Woensdag den 28sten dezer maand des voormiddags te elf ure; zullende de uitslag der opening derzelve op den volgenden dag te vernemen zyn.

De Algemeene Ontvanger,

C. L. VAN UYTRECHT.

Den 23sten November 1832.

Publieke Inschrijving.

ONDER nadere goedkeuring van den HoogEd. Gestr. Heer Directeur van Curaçao en onderhoorige eilanden, &c. &c. &c. zal de Boekhouder Controlleur met de voordeeligste inschryvers contracteren tot het leveren van de natenoemene benoodigheden gedurende het jaar 1833, als:

a. Het bakken van Brood ten behoeve van het Militaire Garnisoen.

b. Versch Schapenvleesch voor het Militaire Hospitaal.

c. Olie, Kaarsen en Lampkatoen, zoo wel aan het Lands Magazyn als aan de Militaire administratie.

d. Water voor het Garnisoen, Hospitaal, Lands Slaven, de forten Nassau en Beekenburg, en fourage voor Ezels.

e. Onderscheidene benoodigheden voor het Militaire Hospitaal.

f. Diverse Hout en Yzer waren, &c. te leveren aan 's Lands Magazyn.

Die daartoe gading hebben kunnen zich tot bekoming van nadere informatie vervoegen ten Kantore der Controle van Finantien, alwaar ook de biljetten van inschryving tot Woensdag den 12den December tot des voormiddags te tien ure zullen worden aangenomen.

De Boekhouder Controlleur voornoemd,

J. PH. BOSCH.

Den 22sten November 1832.

BEKENDMAKING.

Secretarie van het Gemeente-Bestuur,
den 23sten November 1832.

HET Gemeente-Bestuur dezes Eilands, brengt ter kennis van en gelast by deze aan alle Broodbakkers dat de Brooden voor de volgende week te bakken het gewigt zullen moeten houden van 18 Oncen voor 15 Centen; terwyl de Fransche Brooden EenOnce minder zullen kunnen wegen, op pœne als by publicatie van den 16den Maart 1824 is bepaald.

Van wege het Gemeente-Bestuur voornoemd.

De Secretaris van hetzelve,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

BEKENDMAKING.

Secretaris van het Gemeente-Bestuur,
den 2den November 1832.

HET Gemeente-Bestuur dezes Eilands, doet by deze aan alle Vleeschhouwers kennis geven, dat de pryzen van Versch Vleesch voor de loopende maand November zyn bepaald als volgt:

Ossen Vleesch op niet hooger dan 30 Centen per pond.

Schapen of Lams Vleesch op niet hooger den 25 Centen per pond.

Kabrieten en Varkens Vleesch en Schilpad op niet hooger dan 20 Centen per pond en gelast hun verder zich daaraan te houden op pœne als by de wet is bepaald.

Van wege het Gemeente-Bestuur,

De Secretaris van hetzelve,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden hebben de eer ter kennisse van het publiek te brengen, dat zy, in hunne kwaliteit als Sequesters in den Boedel van den Weledelen Heer THEUNUS DIRKSZ KOCK, op den 26sten dezer maand, des morgens te tien ure, ter Weeskamer, aan den meestbiedenden zullen doen verkoopen de navolgende Effekten en Slaven.

1. De Plantagie Oranje Berg, met derzelver Inventaris, welke van heden af ter Secretary van het Gemeente Bestuur ter bezigtiging zal gedeponeerd zyn.

2. De Plantagie eertyds Paradys, doch thans Tevredenheid genaamd.

3. Een stuk gronds, met het daarop staande Woonhuis en verdere Gebouwen, gelegen buiten de Steenen padspoort, onder de 2de Wyk, Huis No. 110.

Eenen Neger genaamd Juan Pedro.
„ „ „ Gion.
„ „ „ Guan.
„ „ „ Theodorus.
„ „ „ James.
„ Mulat „ Liboris.

JOS. FIDANQUE qq.
M. B. SCHOTBORGH qq.
Mr. H. W. DE QUARTEL qq.

Den 15den November 1832.

De Curacaosche Loterij.

AANGEZIEN er nog vele nummers voor de derde Klasse ongefourneerd gebleven zyn, heeft de trekking van de gemelde Klasse op heden niet kunnen plaats hebben, welke uitgesteld wordt tot heden over acht dagen, zynde den 29sten dezer, wanneer als dan al de nog ongefourneerde loten, voor rekening van de Kerk zullen ingehouden worden.

De Commissarissen van de bovengemelde Lotery,

JACOB VAN JEOSUAH NAAR.
MOSES COHEN HENRIQUEZ.

Den 22sten November 1832.

TE KOOP.

Bŷ AUGUST MULLER,
Beste Hollandsche Jenever in Damejeanen, Kruiken en bŷ Gallons.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—NOVEMBER.

17.	golet Aruba Pakket, De Jongh,	Aruba
	faluche Jan Jose, Conteras,	Barcelona
	golet Amable Maria, Sillé,	dito
19.	boot Geertruida, Weygel,	Bonaire
	bark Monserrato, Neporneicero,	Aguadilla
20.	boot Juan Jose, Bezau,	Ocumare
	golet Dorothea, Hart,	Bonaire

UITGEKLAARD—NOVEMBER.

17. golet Venezolano, Arostegui,
—— Amazona, Esteves,
19. bark Trinidad, Hands,
20. boot Juan Jose, Bezau,
—— Geertruida, Weygel,
bark Margaritha, Gaudio,
golet Ursulita, Biñones,
—— Florencia, Marten,
21. —— Aruba Pakket, De Jongh,
—— Abeona, Evertsz,
bark Maria Francisca, Ramires,
22. brik Aurora, Tebenaar,
golet Gysbertha, De Brot,
—— Valenciana, Alvarado,
23. —— Antonia, Carles,

Bŷ overlezing van de jongste Londensche Couranten vinden wŷ nog een paar artikelen over de staats aangelegenheden van Europa, welke des lezers aandacht waardig zŷn.

Een derzelven is een berigt wegens het ongeopend terug zenden door Z. M. onzen Koning van eenen Huwelŷks Communicatie brief aan den Burger Koning. De Koning der Franschen ongeacht de herhaalde verklaring van onzen Koning, om geen ander koning over de Belgen te erkennen, voor en aleer Z. M. op goede en billŷke voorwaarden afstand van zŷne regten op Belgie zoude gedaan hebben, zond aan Z. M. eenen brief met mededeeling dat de Koning van Belgie, Leopold van Saxe Coburg met zŷne dochter een wettig huwelŷk heeft aangegaan. Onze Koning die als nog geen ander koning van Belgie dan zich zelve kent, zond den huwelŷks communicatie brief ongeopend terug en heeft aan de *Constitutionnel* de gelegenheid gegeven om eene lŷst van beledigingen, welke Frankrŷk, sedert de beruchte revolutie van 1830, in den persoon van den Koning ondervonden heeft, mede te deelen. Het ongeopend terug zenden van den brief was de achtste; schoon men het er voorhouden wil dat de *Constitutionnel* de lŷst vrŷ grooter had kunnen maken. Men weet hoe langmoedig Frankrŷk is: als blŷkt uit het Manifest van Oorlog tegen Algiers.

Het ander artikel is eene bekentenis van Prins Talleyrand, dat door het huwelŷk van Leopold met de dochter van den Burger Koning, de hoop van eene inlŷving van Belgie in Frankrŷk, verdwenen is. De Prins heeft aan Lodewŷk Philip verweten den haast dien hŷ gemaakt heeft om het huwelŷk tusschen den Prins Leopold en de Princes Louize te sluiten. Hŷ zeide aan den Koning dat al zŷne pogingen daarheen gerigt waren om tŷd te winnen, de Conferentie te bedotten en bŷ de eerste gelegenheid Belgie met Frankrŷk te vereenigen. Naar zŷn denken zoude deze vereeniging vroeg of laat zoo met toestemming van den Koning der Nederlanden als met die van Groot Brittanje tot stand kunnen gebragt worden; en Engelands bewilliging zoude men wel met eenige concessien verkregen hebben. De Prins verklaarde dat het huwelŷk de staats aangelegenheden van Belgie nog meer ingewikkeld heeft, en aan Leopold geene andere keus gelaten dan oorlog te maken om de vaart van de Schelde en op de binnenwateren te verdedigen, aangezien zonder de vrye vaart op de Schelde Leopold niet instaat zal zŷn zich lang op den troon te houden. De Prins voegde er bŷ dat bŷ aldien Belgie Holland mogt aanvallen, Engeland het masker zoude afwerpen en Frankrŷk laten om alleen het gansche gewigt van deze ingewikkelde zaak te torschen. „Gŷ ziet nu Sire" zeide de Prins, „dat dit huwelŷk Frankrŷk noodzaakt tegens deszelfs wezenlŷke belangen den Koning van de Belgen te helpen. Frankrŷk zal genoopt zŷn om de dochter van deszelfs koning van eene kroon te zien berooven, of om aan den Koning der Nederlanden oorlog te maken; en welke algemeen kan worden. De vereeniging van Belgie met Frankrŷk is nu niet meer mogelyk"

Wŷ lezen verder in de Londensche Couranten dat Madame Christoffel, Ex-Keizerin van Hayti, zich met hare dochter te Geneve bevindt. Haar gevolg schoon niet groot, is echter niet zonder koninklŷke statie; en Mademoiselle had verscheidene vryers, welke zŷ met verachting afgewezen heeft, verkiezende liever ongetrouwd als Princes te blŷven, dan met rŷkdom zonder rang of waardigheid te trouwen. Mademoiselle is git zwart, heeft zeer goede hoedanigheden en is zeer beminnelŷk.

COLUMBIA.

In de jongst ontvangene Nieuw Yorksche Couranten vinden wŷ met leedwezen berigten van nieuwe onlusten in Nieuw Granada. Generaal Flores verontrust andermaal die Republiek, en heeft reeds zonder eenige oorlogs verklaring onvoorziens de troepen van den staat onder Generaal Obando aangevallen, gelŷk blykt uit den volgenden brief van Carthagena onder dagteekening van den 15den September jl.:—

„Generaal Flores heeft nu den oorlog openlŷk aan Nieuw Granada verklaard, door onze troepen op eenen voorpost te Tablon de Gomez te overvallen en zich van dien post meester te maken, waardoor bŷ de goede trouw geschonden heeft, want er bestonden toen onderhandelingen met het gouvernement van den Equador om het geschil tusschen de twee staten te beslechten."

Gevolgelŷk is de oorlog verklaard tusschen de Republiek van het Zuiden en die van het Midden. Gelukkiglŷk voor deze dat Generaal Santander reeds in Columbia is aangekomen. Men was bezig in Bogota toebereidselen te maken om hem op den 16 September te ontvangen. Hŷ lag ziek te Cucota; men verbeide zŷne aankomst in de hoofdstad met groot verlangen; en de tŷding van zŷne aankomst in de Republiek heeft veel genoegen verwekt. Men heeft

uitBogota verscheidene expressen naar Generaal Santander gezonden om hem te verwittigen dat er guerillas partyen zich in de ommestreken van de hoofdstad vertoond hebben.

In de hoofdstad heeft men officieellyk de tyding ontvangen der bezitneming van Casanares door Venezuela.

Uit Antioquia wordt teffens gemeld dat kolonel Salvador Cordova op die plaats retireerde, wordende by door Arthur Sanda, een der Generaals van Flores nagezeten.

Generaal Jose Maria Obando schryft uit de hoofdstad der provintie Popayan, onder dagteekening van den 26sten Augustus, hetgeen hier volgt:—

"GeneraalFlores was bezig zonder voorloopige oorlogs verklaring, toebereidselen te maken om tegen Nieuw Granada kryg te voeren; tot dat einde liet hy al zyne troepen in Pasto byeen verzamelen en onverhoeds de kleine stad Tablon de Gomez aanvallen en innemen. Het detachement hetwelk er in bezetting gesteld werd, bestond allen in uitgezochte Veteranen uit de vyandelyke troepen en heeft zich ten gunste van den staat van Nieuw Granada verklaard.

"Verscheidene brieven van Quito dd. 13den Augustus en andere van vroegere datums, vermelden dat het Battaljon in Tacunga, op het oogenblik van naar Pasto optetrekken, tot oproer had overgeslagen en hebben de manschappen hunne officieren vermoord. Dit oproer is door de Burgers van den Equador te weeg gebragt, die gaarne zien dat Generaal Flores van den Presidentalen stoel gebonst wordt. De militairen zyn aan den kant van de burgers, gevolgelyk zal Generaal Flores, vrywillig of gedwongen, afstand van den Presidents post moeten doen."

De Vereenigde Staten van Amerika.—De Amerikanen doen op nieuw eene vordering van 500,000 ponden sterling tegen Napels gelden, voor de onwettige verbeurd verklaring van Amerikaansche schepen ten tyde der regering van Murat.

Men heeft eindelyk na ruim elf jaren tyd tyding erlangd van de door het Amerikaansche gouvernement, in 1820—1821, uitgerustte expeditie tot het onderzoeken en uitvorschen van de *Rocky Mountains* (rotsachtige gebergten) in het noorden van de linie van Nuenean, Het gezelschap landde te Greenbay en overwinterde aldaar, het ging by den weg van Prairie du Chien naar den val van St. Antonie in Missisipi, en verder de St. Pieters rivier op tot 200 mylen, om lood mynen te ontdekken, waar het verscheidene ryke mynen ontdekte; het overwinterde aldaar, kwam dezelfde rivier af en de Missisipi tot aan den mond van de Missouri; van daar de Missouri opklimmende tot aan den voet van de Rocky Mountains; het overwinterde aldaar en bleef er tot het midden van Augustus; toen ging het over die gebergten en bleef acht jaren lang in het westen. In den overtogt van den bevroren Oceaan, na dat de reizigers reeds in Zuid Azia waren, omtrent de mond van de rivier Columbia, werden zy door eenen storm overvallen, waren genoopt huizen te bouwen en er negen maanden te vertoeven. Van deze negen maanden hadden zy zes in de grootste duisternis doorgebragt, zonder ooit de zon te zien. De sneeuw was somtyds 14 voeten diep; en zy waren genoodzaakt 41 van hunne lastpaarden op te eten, uit gebrek van ander voedsel. Na de gebergten overgetrokken te hebben, troffen zy op hunne wegen 386 verschillende Indiaansche stammen; sommigen volkomen blank; anderen geheel met haar overdekt (aan wie de naam van Eeau Indianen gegeven is) welke zeer zonderling waren en zoo wild dat de reizigers genoodzaakt waren hen met het paard over te loopen om hunne grootte op te nemen. By de anderen werden de reizigers vriendelyk ontvangen. Ten westen van de gebergten vonden zy een stam genaamd de koperen Indianen, om dat zy in eene landstreek wonen, waar uitgestrekte kopermynen gevonden worden. 300 van deze Indianen, gewapend met bogen, koperen pylen, koperen messen en bylen, vielen de reizigers op den klaren dag aan, waarop een hevig gevecht volgde en slechts 30 Indianen ontkwamen. De rest werden gedood of gekwetst, met een verlies aan de zyde van de reizigers van 2 man aan dooden en 17 gekwetsten.

Onder de verscheidene ontdekkingen door de reizigers gedaan, zullen wy slechts opnoemen; de uitgestrekte bedden van zuiver zout, waarvan het grootste 17 akkers groot is. Het zout aan de kanten was verscheidene duimen dik en werd zuiver en gezond bevonden; als mede ontelbare bedden aluin, yzer, lood, koper, goud en koper ertsen. Het goud is byna zuiver. Onder de dieren is de afschuwelyke beer het wreedste. Het gewigt van verscheidene door de reizigers gedood, was van 60 tot 125 lb.

Van het gezelschap stierven vyf aan ziekte, een door het temmen van een wild paard, een door een' val uit een' boom, en vyftien werden door de Indianen gedood, makende een geheel van 22 uit. Tien van de 19, welke den togt overleefd hebben zyn lam; eenigen door toeval, onder welken kapitein Leavensworth zich bevond. Hy was te paard, half myl van hunne legerplaats, toen hy door een schot van een Indiaan getroffen werd, waardoor zyne dye brak en zyn paard neer stortte. Het paard viel op het gekwetste been en brak het andermaal onder de knie; het bleef op hem leggen terwyl de Indiaan naar hem toeliep, om hem het hoofd in te slaan, wanneer de kapitein zyne pistool trok en den Indiaan neervelde, waarop hy zyn ligchaam veilig naar huis sleepte.

Buenos Ayres.—Ingevolge de jongste berigten uit Buenos Ayres, heerschtte de vrede by voortduring alom in de republiek.— Het gouvernement heeft eene lening van vier millionen pattienjes gedaan om de achterstallige soldyen van het leger, de zeemagt en de traktementen van de ambtenaren te betalen. Het verschil met het gouvernement der Vereenigde Staten wegens het regt op de Falkland eilanden, verwekt groote belangstelling in Buenos Ayres.

Het land leed veel wegens de droogte, aangezien in langen tyd er niet geregend had. Op den 11den February jongstleden werd Buenos Ayres bezocht met een' *stof storm,* welke eene geheele duisternis van 8 1-2 minuten lang veroorzaakte; en het duurde 11 1-2 minuten voor dat de lucht gansch helder was. De aannadering van dien storm uit het westen was een buitengewoon groot schouwspel. Duizenden van vogels schreeuwende van schrik en dwalende als of zy niet wisten waarheen te vliegen, werden gezien, en zagen allen wit uit, wegens de terugkaatsing van de wolken, welke overladen zynde met stof, op elkander rolden tot dat zy als op de aarde gedrukt werden en alles met eene duisternis omhulden. Deze wolken hadden eene geele kleur en de terugkaatsing van de lichtstralen op de aarde was uiterst afgryselyk. Er werd onweder gehoord, maar geen bliksemstraal gezien; het regende geen water maar modder; en de wit gewasschte huizen waren afschuwelyk geworden. De Thermometer welke in den morgen op 90 graden stond, viel in den namiddag tot 70 graden.

De West-Indiën.—Op een der jongste levees van den Koning van Engeland, is er een verzoekschrift ingediend geworden, onderteekend door 285 planters van het eiland Dominica. Het verzoek besluit, na den toestand van het eiland afgeschetst te hebben, met een aanbod om hunne eigendommen op gemeld eiland te verkoopen voor de som van 1,500,000 ponden sterling, waarby, zeggen zy, 13,000 slaven, den door de Britsche natie zoo schreeuwend gewilden vrydom zullen erlangen.

In *The American Sentinel* leest men de volgende byzonderheden:

De byzondere uitgaven van de 24 Staten der Noord-Amerikaansche Unie, zyn niet zoo naauwkeurige bekend; Statistische Tydschriften, gelyk het *Annual American Register* en de *Repository of Useful Knowledge,* verschaffen ons geene volkomene aanwyzingen dienaangaande, en aan andere authentieke mededeelingen, ontbreekt het mede. In den staat van Massachuset bestaat het hoofdinkomen in eene op den eigendom geheven belasting. De som welke iedere stad in Connecticut te betalen heeft, wordt door een jaarlyksch decreet vastgesteld; belastingen worden aldaar gelegd op landeryen, huizen, molens, manufacturen, slaven en vee, gelyk ook op alle bezoldigde ambtenaren; pastoors en schoolmeesters uitgezonderd, mitsgaders op alle herbergen en volwassene menschen, die geen handwerk uitoefenen. Geene van deze belastingen mag nogtans 1 ten 100 van de waarde des eigendoms te boven gaan.

In Tenessee trekt men de belastingen van het land, van vrye personen, van slaven en paarden. In Pensylvania worden de opbrengsten op de volgende wyze geregeld: alle drie jaren by de algemeene verkiezingen wordt door den volksbyzitter de geldswaarde des eigendoms getaxeerd, waarna uit de van wege het graafschap opgedragene namen der achtingswaardigste grondeigenaars van het district, een ontvanger der belastingen benoemd wordt; deze maakt vervolgens zyne medeburgers met den dag bekend, op denwelken hy hunne reclamatiën opnemen zal. De betalingen worden in handen van den thesaurier gedaan, die 1 1-4ten 100 van al de door hem ontvangene gelden voor zyne bezoldiging kort. Van de 200 morgen land worden 25 cents (62 1 2 cents Ned.) betaald; van de huizen in de steden even zoo veel; ieder vry mensch brengt 12 1-2 cents op, en de belasting op elken slaaf is 25 cents; reizende kooplieden betalen jaarlyks 20 dollars; al de in den staat gefabriceerde artikelen zyn van belasting vrygesteld.

In den staat van Ohio betaalde men vóór den oorlog 1 dollar voor de 100 morgen van het beste land, en gedurende den kryg tot 1816, 3 dollars. In New-Jersey bedroegen in 1798 de directe belastingen 27 cents van de 100 dollars en 22 cents in 1825.

De hoofdtrek der gewone uitgaven van iederen staat, is de bekostiging der regering, waaronder begrepen zyn, de bezoldiging der stedehouders en van zynen raad, der leden van den senaat, der afgevaardigden, gedurende hunne jaarlyksche zittingen, met die der overige burgerlyke en militaire beambten, de onderhoudskosten der huizen van arrest en der gevangenen, het openbaar onderwys, de wegen, kanalen, havens enz. Onder de buitengewone uitgaven treft men sedert eenige jaren die voor de nieuwe kanalen en yzeren spoorwegen aan. Tot het ten uitvoer brengen van deze groote en nuttige werken, hebben zich eenige staten aanzienlyke opofferingen getroost, en de geldleeningen gesloten, waardoor hunne budgets in de laatste jaren zoo aanmerkelyk verhoogd zyn geworden.— De opbrengsten in den staat van Pensylvania bedroegen in het jaar 1827.—1823 3.-129,470 dollars, en die inNew-York 1,938,-006.

Men kan derhalve uit al het vorenstaande opmaken, dat de gezamenlyke uitgaven der *Vereenigde Staten,* jaarlyks 50,000,000 dollars bedragen, hetwelk byna *f* 12 per hoofd is. Hierin is nog niet eens begrepen, hetgeen voor het onderhoud der wegen betaald wordt, op 2,000,000 dollars geschat; de bylagen voor de bezoldiging der geestelyken, en voor de oprigting en het onderhoud der kerken 6,000,000; eindelyk rekent men de uitgaven of het verlies door de burgers door de militaire dienst geleden, op de aanzienlyke geldswaarde van 10,000,000, makende eene gezamenlyke uitgave van 68,000,000 of *f* 180,000,000 's jaars.

Na de herstelling van den vrede, werden alle buitengewone belastingen afgeschaft, vermits toen weder de opbrengsten der tolregten het evenwigt terug bragten.

(Vervolg van de eerste bladzyde.)

pligten hadden gekweten, kon niet anders dan de verontwaardiging der Vendéers gaande maken, toen zy hen geweldig zagen verjagen, en vervangen door anderen, die een ruimer geweten, en daarom onzuiverder zeden hadden. Dit wekte een algemeen misnoegen onder de bewoners der boschaadjen.

Eene andere, nog meer naby liggende oorzaak, noopte de Vendéers de wapenen op te vatten, namelyk de wet op de krykssopschryving, die geheel de jongelingschap onder de vanen van het gemeenebest riep, dat toen in eenen veroveringskryg gewikkeld was. Eene ligting van twee maal honderd duizend man werd uitgeschreven. Geene enkele der omwentelingszuchtige beweegredenen, die de andere gewesten medesleepten, gold by de Vendéers ten voordeele van dien buitengewonen maatregel. Integendeel verfoeiden zy maar al te zeer de daden van geweld, die jegens de Katholyke geestelykheid en den persoon des konings gepleegd waren, dan dat zy zich daaraan zouden onderworpen hebben. De opstand barstte uit en bekwam welhaast een geregeld aanzien. De Vendéers vereenigden zich tot een talryk leger; kozen zich aanvoerders, die zy meerendeels, ofschoon niet uitsluitend uit den adel namen; leverden slag aan de geregelde magt, die de conventie hun tegenzond, en behielden niet alleen herhaalde malen het veld, maar leiden daarenboven eene groote vaardigheid aan den dag, met zich na eene nederlaag te herstellen; kortom, bragten den gemeenebest-gezinden meer nadeel toe, dan de kern der verbondene legers.— In dezen oorlog, gelyk in vele andere, vond de bekwaamheid der bevelhebbers en de aan wanhoop grenzende moed der soldaten zelven, eene byzondere wyze van krygvoeren uit, welke te gelyk met den aard der troepen en met de plaatselyke omstandigheden strookte.— Dezelve overtrof dikwyls de strengste krygstucht van geregelde troepen, waardoor men niet altyd zoo voordeelig strydt, tegen ontembare onverschrokkenheid, en de volharding van eenen rusteloozen vyand.

De gewone wyze van oorlogen der Vendéers, bestond grootendeels in het stellen van hinderlagen. Door middel van eene beweging, die zy in hunne taal, door het woord *s'egailler* uitdrukten, verspreiden zy zich *en tirailleur* rondom de gesloten drommen des vyands, die, in een door de natuur zelve beveiligd land doordringende, zich van alle zyden door een wel onderhouden vuur en goed gerigte kogels begroet zag, zonder eenig merkbaar punt te bespeuren, waarop hy met eenigen schyn van goed gevolg zynen aanval konden rigten. De kreeten der opstandelingen, hun onophoudelyk snaphaanvuur, en hunne verspreiding op eene uitgestrekte landstreek, deed gelooven, dat zy veel sterker waren dan inderdaad het geval was; en wanneer de gemeenebest-gezinden grond begonnen te verliezen, draalden de Vendéers, met dappere aanvoerders aan hunne spits, geen oogenblik om zich op hen te werpen, ten einde door eenen vereenden aanval den schrik te volmaken, dien zy door hunne eerste wyze van stryden hadden ingeboezemd.

Het behoeft naauwelyks opgemerkt te worden, dat de Vendéers, om zich op deze wys te verspreiden en weder aan te sluiten, volkomen moesten kunnen vertrouwen op de geheele gehechtheid en het doorzigt van iederen stryder afzonderlyk; want ieder uitgezondene bende, ieder man zelfs, moest, op zyne eigene verantwoordelykheid, zyne stelling weten te kiezen, zoo wel als het gunstig oogenblik voor den aanval of den terugtogt.

Terwyl de Vendéers onder de wapenen waren en zegevierden, was er nog een leger van Bretagners (*Bretons*) op de been, ter verdediging van het koningschap; hetzelve stond onder het bevel van den vermaarden Charrette, en behaalde meer dan eens voordeelen. Ongelukkigerwyze voor de zaak dier onafhankelyke legers, waren hunne aanvoerders naar het schynt, het niet met elkander eens, en ook niet gezind om dit te worden. Ware het anders geweest, dan zouden de uitkomsten hunner veelvuldige overwinningen naastdenkelyk veel gewigtiger zyn geweest. Nog rampzaliger was het voor hen, dat de Britsche ministers, zoo als wy reeds in het begin hebben opgemerkt, niet beter ingelicht waren wegens het voordeel dat er in zou gelegen hebben, om hun wapenen en verdere krygsbehoeften, of wel een hulpleger, toe te schikken. Toen de koningsgezinden zich van het eiland Toirmoutier hadden meester gemaakt, zoude men hun onverhinderd alle ondersteuning hebben kunnen bezorgen. De eenige ernstige poging, welke ten gunste dier dappere opstandelingen werd te werk gesteld, was de kwalyk beraamde ondervinding van Quiberon, eene ondersteuning, die juist op het oogenblik beproefd werd, toen de zaak der koningsgezinden in Bretagne geheel en al het onderspit had gedolven.

Men gevoelt zich als van zelve tot het maken van vergelyk ingen genoopt tusschen de burger oorloogen van Engeland in de 17de eeuw, en de omwenteling in Frankryk op het laatst der 18de.

Intusschen is de vergelyking niet in alle opzigten geheel juist. De Bergschotten werden tot den oorlog gedreven door hunnen krygzuchtigen aard, door hunne gedurige behandeling der wapenen, en hunne van voorouders geërfde gehechtheid aan hunne opperhoofden.

De Vendéers, een vredelievend volk, staken de vaan des opstands slechts op, om hunne godsdienst en hunne persoonlyke vryheden te verdedigen. De Bergschotten, aangevoerd door een' man van een verheven vernuft, van wien de kardinaal de Retz zeide, dat *hy* hem het beste der helden, van Plutarchus voorstelde, breidden den oorlog verder uit dan de Vendéers, trokken meer party van hunne overwinningen, maar werden door ééne enkele nederlaag ten onder gebragt.

De bewoners der Vendée, door eene menigte aanvoerders geleid, betoonden niet dezelfde veerkracht by hunne overwinning, daar zy zich niet op het goed geluk van een enkel man verlieten, vereenigden zy zich niet en behaalden zy geene zege dan na herhaalde verliezen geleden te hebben.

De wyze van oorlogen der Vendéers en Bergschotten was verschillend; de scherpschutters uit de Boschaadjen rekenden op hunne hinderlagen, terwyl de Schotten, na vuur te hebben gegeven, met minder talryke dan welineengedrongene benden op verscheidene punten eener uitgestrekte linie aanvielen, en voornamelyk op hunne vaardigheid steunden in het voeren van den schotschen degen, by een stryden van man tegen man. De godsdienst, die eene gewigtige rol in den Vendéeschen oorlog speelde, werd niet onder de vele grieven geteld, die het leger van Montross tot den kryg aanzetteden.

In deze twee gedenk waardige oorlogen, was het een afzonderlyke stam, een oorspronkelyke stam, die tegen de magt van geheel de overige bevolking opstood, ter bescherming van instellingen, die zy van hunne voorouders geërfd hadden. In beide oorlogen schonken onversaagdheid, gezond verstand, ligchaamskracht enz., den opstandelingen vele voordeelen op hunne tegenparty, zoowel door de bevigheid hunner aanvallen, als door de juistheid der bewegingen, de snelheid der marschen en hunne gehardheid in den kryg. In beide oorlogen behaalden zy schitterende overwinningen, ofschoon minder in getal en ondanks het gebrek aan goede wapenen en vooral aan krygsvoorraad. De bewoners der boschaadjen hadden dit nog met de Bergschotten gemeen, dat hetzelfde nadeel uit hunne byzondere wyzen van oorlogen voortvloeiden.

Allen vrywillig de wapenen hebbende opgevat, en zonder soldy dienende, meenden zy de vryheid aan zich te hebben, om het leger te verlaten, wanneer het hun geviel, en eene overwinning was, nog meer dan eene nederlaag, het teeken van eene byzonder groote vermindering hunner magt. De Vendéers hadden, evenmin als de Bergschotten, geene kennis in het aanvallen van versterkte plaatsen, en men kan hunnen grooten tegenspoed aan de gevolgen van roekelooze ondernemingen van dien aard wyten. In een open land, gunstig gelegen voor de bewegingen van ruitery, streden deze eerste stryders met minder gelukkig gevolg, dan op eenen oneffen, door vele hinderpalen moeyelyken grond. Het groot getal officieren gaf by hunne raadplegingen aanleiding tot tweedragt.— Dit vernietigde meer dan eens al de plannen van Montross en verydelde byna altyd de pogingen der Vendéers. In één woord, een oorlog, die tot zoo veel eer aan derzelfs aanvoerders strekte, eindigde, zoo wel in Frankryk als in Schotland, door hun verderf en hunnen dood.

DE KOSTBARE BIBLIOTHEEK.

De vorst POTEMKIN, gunsteling van Keizerin CATHARINA DE TWEEDE van *Rusland*, had in zyn Paleis te *St. Petersburg* eene kamer naar zyne eigene uitvinding laten inrigten, van welke hy den sleutel steeds by zich droeg. In deze kamer waren kassen en planken, zoo als in bibliotheken, met vele afdeelingen vervaardigd. Op dezelve stonden boekvormige foudralen of banden, die met niets dan Russische, Deensche, Hollandsche, Engelsche, kortom, met banknoten van alle landen gevuld waren. Toen op zekeren tyd eene der schoonste boekverzamelingen te *St. Petersburg* te koop aangeboden werd, drong de secretaris van POTEMKIN by zynen heer er ten sterkste op aan, zich dezen heerlyken boekenschat aan te schaffen, en trachtte hem door alle mogelyke voorstellingen daartoe te bewegen. POTEMKIN werd daarover eenigzins verstoord, en riep uit: „ Wat zal ik toch met dien dooden schat doen? Kom hier, ik zal U toonen, wat uitermate schoone bibliotheken zyn." Met deze woorden ontsloot hy zyne verborgen kamer, toonde den verbaasden secretaris de in den vorm van boeken geplaatste banknoten en brillanten, en zeide tot hem: „ Dat zyn bibliotheken. Wanneer gy my zoodanige weet te bezorgen, zeg het my dan, en ik zal U daarvoor danken; doch voor uwe oude vermolmde boeken, die gy zoo hoog schat, heb ik niet de geringste achting."

Te *Jassy* en *Gallacz* had POTEMKIN groote koopmansmagazynen op kosten van hem, en zyne schuldeischers aangelegd, die met ryke stoffen, kleinooden en kostbaarheden van allerlei soort, uit alle landen aangevuld, en veel millioenen waardig waren. Wanneer vreemden Dames hem bezochten, bragt hy ze in zyne magazynen, liet haar de kostbaarste stoffen en kleinooden voorleggen, en verzocht haar, dat zy uitkiezen zouden, hetgene hun het beste geviel. Zoodanige dames, welke deze galante uitnoodiging aannamen, schreef hy in een afzonderlyk boek, en noemde haar zyn schuldenaressen.